

Рішення

разової спеціалізованої вченої ради PhD 16696

про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії – Пашков Андрій Валерійович, 1986 року народження, освіта вища. У 2009 році закінчив Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя і отримав повну вищу освіту за спеціальністю «Автоматизоване управління технологічними процесами», виконав акредитовану освітньо-наукову програму «Професійна освіта».

Разова спеціалізована вчена рада, утворена рішенням Вченої ради Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль, від 16 липня 2026 року, наказ № 290, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради – Горбатюк Роман Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри машинознавства і транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Офіційних опонентів:

Кобися Володимир Михайлович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри цифрових технологій і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського;

Сажієнко Олександр Петрович – доктор філософії, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями Уманського національного університету;

Рецензентів:

Романишина Оксана Ярославівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка;

Бурега Назар Васильович – кандидат технічних наук, доцент кафедри машинознавства та транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка

на засіданні «03» вересня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка Пашкову Андрію Валерійовичу на підставі публічного захисту дисертації «Формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій у процесі вивчення професійно зорієнтованих дисциплін» за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертацію виконано в Тернопільському національному педагогічному університеті імені Володимира Гнатюка Міністерства освіти і науки України, м. Тернопіль.

Науковий керівник: **Генсерук Галина Романівна**, кандидат педагогічних наук, доцент, декан фізико-математичного факультету Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису, який містить нові науково обґрунтовані результати, отримані здобувачем в процесі проведення досліджень, які виконують конкретне наукове завдання, що має істотне значення для галузі знань 01 Освіта/Педагогіка. Дисертація виконана державною мовою, відповідно до вимог МОН, освітньо-наукової програми закладу, специфіки галузі знань та спеціальності. Дотримано усіх вимог пункту 6 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 року № 44 (зі змінами).

Здобувач має 9 наукових публікацій, з-поміж яких: 4 статті у наукових фахових виданнях України (категорія Б), 5 тез доповідей у збірниках матеріалів наукових конференцій.

Статті, в яких опубліковано основні наукові результати дисертації:

1. Пашков, А. В. (2024). Методологічне підґрунтя формування фахової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій в процесі вивчення професійно зорієнтованих дисциплін. *Інноваційна педагогіка*, 77, 157–162. DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2024/77.31>
2. Пашков, А. В. (2024). Потенціал педагогічної практики в формуванні фахової компетентності майбутніх фахівців комп'ютерних технологій. *Проблеми хімії та сталого розвитку*, 4, 179–184.
3. Pashkov, A. (2025). Pedagogical conditions for the formation of professional competence of future computer technology specialists in the process of studying professionally oriented disciplines. *Актуальні питання гуманітарних наук*, 2(89), 330–334. <https://doi.org/10.24919/2308-4863/89-2-48>
4. Пашков, А. В. (2025). Організація та методика формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій в процесі вивчення професійно зорієнтованих дисциплін. *Наука і техніка*, 10(51). [https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-10\(51\)-842-851](https://doi.org/10.52058/2786-6025-2025-10(51)-842-851)

У дискусії взяли участь голова, рецензенти, офіційні опоненти та висловили зауваження:

Горбатюк Роман Михайлович – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри машинознавства і транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Без зауважень.

Кобися Володимир Михайлович – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри цифрових технологій і професійної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Із зауваженнями:

1. На ст. 81 автор зазначає, що основними формами навчальної діяльності, які несуть найбільше сенсове навантаження в змісті формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій у процесі вивчення

професійно зорієнтованих дисциплін є навчальні заняття, контроль і самоконтроль, самостійна робота, форми організації квазіпрофесійної діяльності. Доцільно було б чіткіше визначити критерії класифікації зазначених форм та розкрити механізми їх взаємозв'язку у процесі формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій.

2. Потребує певного уточнення зміст третьої педагогічної умови «Інтеграція ІТ-галузі з дидактико-методичними основами освітніх компонентів». Варто було б більш конкретно розкрити механізми її реалізації через оновлення змісту професійно зорієнтованих дисциплін, виконання практико-орієнтованих проєктів, створення професійних кейсів, моделювання ситуацій та під час проходження практики.

3. У структурі фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій представлені мотиваційно-ціннісний, когнітивно-комунікативний, діяльнісно-технологічний, особистісно-креативний компоненти та аксіологічний, інформаційний, праксеологічний і рефлексивний критерії. Запитання викликає обґрунтування запропонованої системи критеріїв відповідно до визначених компонентів, оскільки не всі зв'язки між ними є достатньо очевидними.

4. Статистичний аналіз результатів дослідження загалом підтверджує ефективність запропонованої методики. Однак доцільно було б підсилити використання критерію λ Колмогорова-Смірнова додатковими статистичними показниками, які не лише б встановили відмінність між результатами контрольної та експериментальної груп, а надали можливість більш глибокої інтерпретації результатів експерименту.

5. У тексті дисертації мають місце окремі огріхи редакційного характеру.

Сажієнко Олександр Петрович – доктор філософії, доцент кафедри професійної освіти та технологій за профілями Уманського національного університету. Із зауваженнями:

1. У дисертації авторське трактування поняття «фахова компетентність майбутніх фахівців з цифрових технологій» охоплює не лише спеціальні знання та вміння у сфері цифрових технологій, а й педагогічну, методичну, комунікативну, рефлексивну та особистісну складові. У зв'язку з цим доцільно чіткіше розмежувати поняття «фахова компетентність», «професійна компетентність», «професійно-педагогічна компетентність».

2. У структурно-функціональній моделі представлено цільовий, методологічний, змістовий, технологічний, критеріально-діагностичний і результативний блоки, проте недостатньо виразно розкрито механізми їхньої взаємодії. Варто було б конкретизувати, яким чином результати рівня сформованості фахової компетентності впливають на удосконалення запропонованої методики.

3. У дослідженні авторську методику реалізовано під час вивчення курсів «Методика професійного навчання», «Цифрові технології та засоби навчання» та «Web-програмування». Водночас доцільно було б детально обґрунтувати критерії вибору саме цих дисциплін та можливість поширення отриманих результатів на інші освітні компоненти.

4. У тексті дисертації зазначено, що на різних етапах у дослідженні брали участь 240 студентів. Водночас у Таблиці 3.9 вказано 139 осіб контрольної та експериментальної груп. У зв'язку з цим доцільно було б обґрунтувати принципи відбору студентів до контрольної й експериментальної груп та причину зміни вибірки на різних етапах дослідження.

Романишина Оксана Ярославівна – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інформатики та методики її навчання Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Із зауваженнями:

1. У першому розділі дослідження автором проведено аналіз вітчизняного і зарубіжного досвіду професійної підготовки майбутніх фахівців з цифрових технологій. Водночас варто було б більш системно узагальнити результати аналізу міжнародного досвіду та обґрунтувати можливості використання

зарубіжних підходів під час власних наукових пошуків. Наприклад, які саме аспекти міжнародного досвіду були враховані під час розроблення авторської моделі формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій.

2. Авторська методика формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій включає різноманітні форми, методи і засоби навчання, що свідчить про її комплексний характер. До неї включено лекції, семінари, клуби, онлайн-ігри, віртуальні екскурсії, майстер-класи, рольові ігри, проектну діяльність, освітні квести, професійні проби, моделювання, тренінги. Доцільно було б чіткіше виокремити базові елементи методики, визначити послідовність їх використання на кожному з етапів професійної підготовки та обґрунтувати взаємозв'язок між ними. Це сприяло б глибшому розкриттю процесу реалізації авторської методики.

3. У дисертаційному дослідженні висвітлено сучасні тенденції цифрової трансформації та окремі аспекти застосування технологій штучного інтелекту. Наприклад, на с. 164 штучний інтелект і нейромережі згадано в контексті аналізу відповідей респондентів, який дав змогу визначити їхнє коло інтересів. Водночас, з огляду на швидкий розвиток технологій штучного інтелекту, доцільно було б більш ґрунтовно розкрити їхній потенціал у процесі формування фахової компетентності майбутніх фахівців з цифрових технологій.

Бурега Назар Васильович – кандидат технічних наук, доцент кафедри машинознавства та транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка. Із зауваженнями:

1. У роботі чітко визначено мету, зміст і форми діяльності на мотиваційному, інформаційному, діяльнісному та рефлексивному етапах реалізації авторської методики. Проте доцільно було б детальніше розкрити алгоритм реалізації запропонованої методики на кожному з цих етапів. Конкретизація цього алгоритму посилила б практичну цінність методики та можливість її використання іншими викладачами.

2. У дослідженні автор розглядає soft skills як один із показників рефлексивного критерію. Дане поняття є значно ширшим і включає різні групи умінь, не всі з яких безпосередньо характеризують здатність особистості до рефлексії та самооцінювання. Тому доцільно було б чіткіше визначити перелік soft skills, які діагностувалися в межах дослідження.

3. Заслугує позитивної оцінки врахування у дослідженні окремих аспектів використання технологій штучного інтелекту. Водночас у роботі варто було б висвітлити етичні аспекти використання технологій штучного інтелекту, зокрема акцентувати увагу на питаннях академічної доброчесності, достовірності згенерованої інформації та необхідності її критичного оцінювання.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» — членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує Пашкову Андрію Валерійовичу ступінь доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Роман ГОРБАТЮК